

SMRT BÝVÁ NEHEZKÁ

JIŘÍ SIVOK

2023

GOLDEN DOG

SMRT BÝVÁ NEHEZKÁ

Text © Jiří Sivok, 2019

Ilustrace (obálka a vnitřní) © 2020 Josef Pepe Svoboda

Grafické zpracování obálky © Michal Březina, 2020

Odpovědný redaktor: Martin Štefko

Korektury: Lucie Peřinová

Sazba: Michal Březina

Citace z Osvícení – překlad Ivan Němeček, 2003

Vydalo nakladatelství Martin Štefko – Golden Dog v roce 2023
Svatojanská 703, 382 32 Velešín

www.goldendog.cz

1. vydání

ISBN 978-80-88635-14-7 (PDF)

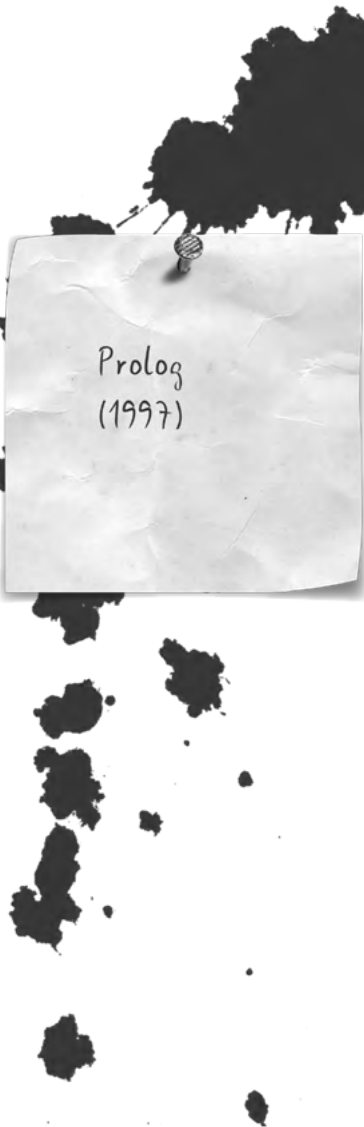
ISBN 978-80-88635-15-4 (EPUB)

ISBN 978-80-88635-16-1 (MOBI)

Pro Jáju

Prolog
(1997)

Seděl v zadní části svého vozu. Zvrácený dozadu na prostředku sedačky bez opěrátko, jako by ho někdo střílel pistolí. Pak však hlavu zvedl a zadíval se do zrcátka naproti. Huňaté obočí měl zvednuté a jemná síť vrásek kolem očí prokazovala, jak moc rád se smál.

Kap.

I teď se usmíval. Od ucha k uchu mu smějící se rty okupovaly prošedivělé strniště.

„Ale byl to dobřej život,“ zašeptal do útrob bílého fordu. Slova přešla v příjemný smích a příjemný smích zas v hysterický chechot.

Kap.

Popotáhl a ledabyle si chtěl otřít nos. Pak si uvědomil, že by si maximálně potřísnil obličej vlastní krví. Už to bylo stejně jedno. Ruce se zdály těžké a hýbat s nimi by ho zbytečně unavilo. Oči začínaly také těžknout. Pálení na předloktí jako by ochabovalo. Jak dlouho už tu sedí?

Kap. Kap.

A jak dlouho tu ještě bude?

Kap. Kap.

Kap.

A crumpled white paper note is pinned to a dark, irregular shape. The note is rectangular and has a small metal fastener at the top center. The text on the note is handwritten in black ink. The dark shape it is pinned to is irregular and resembles a shadow or a splash of ink, with a small circular mark below it.

Část I.
Předtím
(2012)

Zvuk dopadajících prstů na klávesnici černého notebooku působil chvatně, zdálo se, že jedna klávesa chtěla dohnat tu další. Psaní se u Dana Hejtmána dalo srovnat se závislostí na droze. Pokud se dostavil absták, musel si otevřít textový editor a ťukat. Co se dělo potom, dalo by se přirovnat k feťáckým halucinacím. Ne že by si snad neuvědomoval, co dělá, ale vše fungovalo jaksi bez jeho přičinění.

Dan nabíral na tempu. Jeho příběh se právě dostal do akční fáze a to znamenalo, že čtenář musí zrychlit i čtení, a aby mohl zrychlit, musel autor též nutně hodit kostrou. Používal tedy krátké, úsečné věty. Vkládal do svého díla zkrácené tvary slov a těsně před vyvrcholením scény udělal to, za co ho fanoušci milovali a nenáviděli. Začal to protahovat. Nechal čtenáře vykoupat ve sračkách, v nichž se jeden z hlavních protagonistů ocitl, a když to dostatečně dlouho okecával, zabil ho nebo alespoň zmrzačil.

„Nenávidím tě! Jak jsi to mohl udělat, ty svině?!“ I takové posílaly ohlasy. A zajímalo ho to? Ne, jistěže ne. Zajímá snad feťáka, že droga zabíjí? Prostě psal, protože spisovatel uvnitř si to žádal. Ťukal do klávesnice a na monitoru se objevovaly věty:

Bouchačka Johna tížila v rukou, jak jen kov rozděávající smrt může. Chlad železa ho ujišťoval o jeho převaze, přesto ani na okamžik nespustil postavu před sebou z mušky.

Byl to on. Starý, dobrý Freddy. Jedním zmáčknutím by ukončil vše, ale bylo by to správné? Měl udělat z obličeje Freddyho Riggsa řešeto? Policajt v něm říkal ne. Policajt v něm byl čurák.

Zmáčkl to.

Ozvala se rána. Jiná, než měla zaznít. Nezaslechl krysařovu píseň smrti.

Něco je špatně, honilo se v hlavě zabijákovi Riggsovi. Žiju. Kurva, já dejchám.

John místo toho skučel jako děvka, kterou si podal tlustý pasák na záchodcích nejlevnějších z putyk. Pistole se díky technické závadě nebo božímu smyslu pro humor obrátila proti svému majiteli a vybuchla mu přímo do ksichtu.

Riggs se rozchechtal. Rozhodl se pobavit nad tou hromádkou neštěstí a rozběhjkjhkuz

„... si tady hrát?“

Byl úplně v transu a ani v nejmenším si nevšiml, že se Markétka ocitla v jeho pracovně, dokud nebacila ručičkou do klávesnice přenosného počítače.

„Promiň, broučku. Co jsi to říkala?“

Sedmiletá holčička protočila oči a nasadila rádoby vědoucí úsměv. „Teda tatí, ty mě vůbec neposloucháš,“ protáhla. „To už zase datluješ?“

Datluješ? pomyslel si. Od koho to asi má? Od Míši, anebo to chytila ve škole?

„No to si piš. Píšu pohádku pro dospěléky.“

„Můžu si to přečíst?“

„No to můžeš –“

„Jupííí!“

„– ale až budeš dospělá,“ dokončil Dan, načež se setkal s krásnou ukázkou dětského herectví. S doznívajícím jupííí náhle, a přesto velmi šikovně, přešla Markéta do: „Ach jooo!“

„Pohádky pro dospěléky jsou pro dospěléky a ty máš pokojíček plnej pohádek pro děti.“

„Jenže ty já už dávno znám.“ Malýma rukama popadla Danovu dlaň a škubala s ní nahoru a dolů. Vůbec ho nešetřila. „Já si chci přečíst tu tvoji. Tu tvoji, tu tvóóójííí!“

„Markétko, uděláme dohodu,“ ztišil přitom hlas, aby vyvolal dojem něčeho zapovězeného. „Když tatínka nebudeš zlobit a necháš ho pěkně pracovat, tak ti napíše dětskou pohádku. Co jít pomáhat mamince do kuchyně?“

„Tam nemůžu, protože jsem mamce slíbila, že ji tam nebudu zlobit, a ona mi za to udělá koláč! Jablíčkovej kóóóláááč!“ A zase mu začala houpat rukou, jako by ji chtěla utrhnout.

Proto je tady. Míša má ale pod čepicí. Ale co já tady s holkou, když potřebuju přinutit Freddyho Riggse, aby domrzačil Johna Fnoola?

Jeho postavy nikdy nedělaly věci samy od sebe, on nad nimi vždy stál a nutil je. To bylo zřejmě tajemství jeho úspěchu. I když vše působilo nenuceně a on si namlouval, že to jde samo. Někdy se dostavily i záseky, kdy si myslel, že nedokáže napsat ani jednu větu. Ale to se mu už dlouho nestalo.

„Dobře, ale běž do pokojíčku a tatínek ti tady zatím napíše tu pohádku, ano?“ Uchylovat se ke lži se mu moc nechtělo, ale Dan měl se mstícím se policistou Fnoolem proběhnout celý maratón bolesti a o to se nechtěl nechat připravit. Vybarvil ho budoucím čtenářům jako čestného hrdinu, který ztratil rodinu kvůli svému stupidnímu smyslu pro spravedlnost. Chtěl, aby čtenářky plakaly, až mu doktor v nemocnici řekne, že už nikdy nebude vidět. Chtěl stvořit anděla s polámanými křídly. Člověka, který se sice už poučil, že čestnost nevyhrává, ale také že se nesmí rozmýšlet nad důsledky.

„Ne!“ vykvikla. „V pokojíku je nuda. Nech mě tady si hrát. Já budu hodná, hodnaná!“

Inu, proč ne?

„Dobře, ale budeš potichu. Tatínek potřebuje na psaní klid.“

„Čestný pionýrský!“ zasalutovala a Dan se rozesmál.

„A tohle jsi slyšela kde?“

„Říkali to v telce v nějakým tom černobílým filmu pro poplatníky.“

„Pamětníky.“

„No jo,“ řekla, ale to už chodila po pracovně tiše jako kočka. Zvláštní, byla v téhle otcově svatyni už tolikrát a vždy si se zájmem prohlížela stejné věci. Podobně jako si Dan v antikvariátu prohlížel stále ty samé regály a jen málokdy ho překvapila změna. Zastavila se nad zarámovanou kopií *Los Elefantes* od Salvadora Dalího. Dvojice slonů s protáhlýma pavoučíma nohama k sobě mířila přes červené pole. Nad jejich hřbety jakoby nic levitovaly dva obelisky s vytesanými runami.

Dívčiny kroky zamířily od reprodukce ke knihovně (keramické lebce se vyhnula obloukem), ale to už ji přestal vnímat a opět se zabýval nervovými zakončeními Johna Fnoola. Už se chystal k přímé řeči. K nějaké hlášce záporáka Riggse, když se Markétka ozvala: „Co to je?“

Vztekle se otočil, ale když dcerku uviděl, hned se uklidnil. Nemohla za to. No a koneckonců byla po něm.

„Copak, princezno?“ zeptal se, ale už věděl. Staré fotoalbum. Zážitky z mládí. Obvykle leželo úplně navrchu, kde si ho Markéta nemohla všimnout, ale včera na vrchní polici hledal atlas, aby se přesvědčil, že nepíše bludy, a album na něho vypadlo. Jelikož se nacházel v psacím rauši, odložil ho hned dolů a dál si ho nevšímal. „Podívej se.“ Vykulil oči a dodal jí tím odvahy. „No neboj, otevři to.“ Sedla

si na koberec do tureckého sedu a rozevřela tma-
vomodré desky.

„Júúú! To seš ty.“

„To jsem chodil na učňák.“

„Cože?“

„Na školu.“

„Aha.“

„Na ty fotky se koukni a pak mi řekneš, na který
mi to nejvíc sluší, ano?“

„Super!“ zavýskala radostí z nalezené činnosti.

*To teda je super. Mám alespoň pět minut času. Tak
kde jsme to skončili, Johnny?*

Nakonec ji z pracovny musel stejně vyhodit. Dovolil jí ale vzít si album s sebou. Po nějakých třech hodinách a pěti výzvách k obědu uložil svou práci a mířil do kuchyně. Michala zrovna s Markétou hrála Člověče, *nezlob se*.

„Kdo vyhrává?“ ptal se při nabírání zapékaných špaget z kastrolu. Na vrchu byla silná vrstva sýra, přesně jak to měl rád. Nevypadal nějak vábně, ale to tak bývá, když plátkový sýr rozpečete a necháte zatuhnout. Chuť ale rozhodně neztratil.

„Já!“ dušovala se Markétka, když Dan otevíral dvířka mikrovlnné trouby. „Mám tři v domečku,“ vítězoslavný výraz vystřídal rozpačitý, „ale teď mi nechce padnout šestka.“

„Jen se neboj, než se dostanu s tou druhou do domku já, určitě si nasadiš. Musíš tomu věřit,“ nabádala ji Míša.

„Já tomu už věřím dlouho, a vono to furt nejde.“

„Uděláš mi čaj, miláčku?“ žádala Michala a vzhledla od deskové hry na manžela. „Černej, prosím.“

Dan pokýval hlavou a při zapnutí rychlovarné konvice si vyslechl Markétiny stížnosti vztahující se k šestistranné kostce. Na kuchyňské lince zahlédl tři fotoalba a úplně vespod se nacházelo to jeho. Vrchní modré si přitáhl k sobě. To už konvice s charakteristickým hučením ohřívala vodu.

Dovolené ještě před narozením jejich dcery. Útroby alba skrývaly historické centrum Barcelony s jejími úzkými uličkami i nejznámější ulicí La Ramba. Michala se fotila u starodávné lodi v přístavu, kousíček od sochy Kryštofa Kolumba, který už po desetiletí ukazuje směr své objevitelské plavby. Teď když nad tím přemítal, nebyla ta plachetnice právě replikou slavné Santa Marií? Lodi, která dorazila k pobřeží Haiti?

Další stránky vzpomínaly na monumentální chrám Sagrada Família, nesoucí z poloviny podpis geniálního Antonia Gaudího. Dan vzpomínal, jak na něj nedokončený svatostánek působil. Z jedné strany temný a depresivní, z druhé světlý, a přesto vyobrazující Kristovu křížovou cestu ke Golgotě, provázenou četným bičováním.

Následující dovolená zanesla myšlenky do dalšího přístavního města, tentokrát jím byl Hamburk. První fotografie pořídila Michala na přívozu přes Labe.

Díval se na sebe. Vypadal mladě. Doba, kdy vydal *Sráče z podsvětí*. Pátá, ale nejslavnější kniha, která ho katapultovala do TOP 10 prodávaných autorů i mimo žánr. Právě tou se zaryl pod kůži českému čtenářstvu.

Černá kšiltovka mu házela stín do očí a upnuté triko připomínalo doby, kdy chodil do posilovny. Inu, kde ty kytky jsou? Prohlížel si přívoz a auta na něm. Díval se na svou sierru a náhle...

„Už to cvaklo.“

„Cože?“ zeptal se chvatně.

„Voda.“ Michala se na něj starostlivě dívala.
„Voda už cvakla.“

„Jasně,“ řekl a hmátl po konvici. „Promiň, nějak jsem se zamyslel.“ Pak si ale uvědomil, že nepřipravil ani hrnky, ani čaj. „Chtělas černej, nebo zelenej?“

„Černej, ty trumbero.“ Zdálo se, že skončila, ale místo toho ukázala na otevřené album prstem a dodala: „Co jsi tam viděl zajímavého?“

„Koukal jsem na Hamburk,“ vysvětloval Dan, „a všiml jsem si, že nám někdo šmejdil v síře.“

„Co?“

„Jen se podívej,“ natočil album na ni. Míša chvíli mžourala, a pak se jí na tváři rozhostil nevěřící výraz.

„No ty bláho.“

„Jo,“ připustil Daniel. „Mohli jsme bejt rádi, že jsme tam zrovna neměli ten novej foťák.“

„Novej nebyl. Ten jsme kupovali do Barce. Ty jo, že nám nic nechybělo, vid?“

„Mamí, já to chci taky vidět!“ ozvala se Markétka, na kterou na chvilku zapomněli.

Dan vytáhl fotografii z alba a podal ji dcerce. V bílém fordu se uprostřed zadních sedaček rýsovala silueta hlavy a ramen. Auto stálo dál, ale slunce se zrovna zvedalo nad obzor, takže postava se zdála skutečně jasná. Pokud jste si tedy dali práci a na fotografii se pořádně podívali. Přece jenom vozidlo bylo jen jedno z mnoha prvků malé fotografie. Kdyby si nechtěl zavzpomínat na staré auto, ani by si zloděje nevšiml.

„Júúú.“

„Ještě že jsme tam neměli nic zajímavýho,“ uzavřela Michala a Dan s ní souhlasil.